

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Kõne

Luxembourg, 8. november 2016

Euroopa Kontrollikoja presidendi Klaus-Heiner Lehne kõne

Euroopa Kontrollikoja 2015. aasta aastaaruande esitlemine

Euroopa Liidu Nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused)

Brüssel, 8. november 2016

Kehtib esitatud tekst.

Erinevuste korral tuleb lähtuda suulisest tekstist.

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47 063

Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Lugupeetud president

ja ministrid!

Mul on hea meel esitleda teile täna Euroopa Kontrollikoja töö tulemusi. Tegemist on minu esimese Euroopa Liidu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu koosolekuga kontrollikoja presidendi rollis ning tahaksin kasutada juhust vaadata nii tulevikku kui minevikku, arutledes selle üle, kuidas ELi finantsjuhtimine peaks lähiaastatel edasi arenema, võttes arvesse lähiminevikus toimunud sündmusi.

Usun, et meie, Euroopa institutsioonid, oleme teatud määral kaotanud oma kodanike usalduse. Me ju kulutame nende raha ning kodanike usalduse taastamine on ELi tähtsaimaks ülesandeks. On selge, et reform on vajalik, ning see peab tuginema kindlale finantsalusele. Minu jaoks tähendab see nelja aspekti: ELi raamatupidamisarvestus peab olema laitmatu, EL peab tagama, et finantseeskirju kohaldatakse õigesti, saavutatakse kulutõhusus ning tagatakse läbipaistvus ja kindlus.

Inimesed ei hakkagi meid usaldama, kui nad ei usu, et me hoiame nende raha nii, nagu vaja ning peame selle üle selget arvestust.

Kontrollikoja 2015. aasta aastaaruandes järeldatakse, et ELi raamatupidamise aastaaruanne annab õige ja õiglase ülevaate. Teha aga annab enamat. Näiteks ei ole komisjon koostanud rahavoogude prognoosi, mis hõlmaks järgmist seitset kuni kümnet aastat. Selline prognoos aitaks kaasa ka usalduse taastamisele. Komisjoni koostatud keskpika perioodi maksete prognoosid on aga samm õiges suunas.

Teiseks peab EL tagama, et finantseeskirju kohaldatakse õigesti.

Praegusest ELi eelarvest ja eelarvesse eraldatav raha on täpselt kajastatud, kuid selle kulutamisel tehakse siiski endiselt palju vigu. Kontrollikoja aastaaruandes esitatud hinnanguline veamäär on 3,8 %, mis on küllalt sarnane eelnevate aastate veamääraga, kuid siiski suurem, kui meile meeldiks. Vead tekivad enamasti liikmesriikides. Näiteks kontrollikoja sel aastal avaldatud aruandes riigiabi kohta ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas leiti, et liikmesriigid avastavad eeskirjade rikkumisi viis korda vähem kui kontrollikoda ja komisjon.

Komisjon on võtnud meetmeid, et parandada riskihindamist ja suurendada parandusmeetmete mõju. Siiski on veel paranemisruumi. Euroopa maksumaksjale oleks oluliselt parem, kui komisjon ja liikmesriigid kasutaksid raha algusest peale korrektselt.

Kontrollikoja eriaruandes ELi meretranspordi kohta leiti, et sadamates on tehtud mitmeid ebamõjusaid ja jätkusuutmatuid investeeringuid. Kontrollikoja andmetel valitseb suur risk, et ligikaudu 400 miljonit eurot on kulutatud asjatult. Sadamaid sisemaaga ühendav teede- ja raudteedevõrk oli

sageli puudu või ebapiisav, mis tähendab, et algsete investeeringute korraliku toimimise tagamiseks on vaja täiendavat avaliku sektori poolset rahastamist. Kontrollikoja aruannetes esitatud soovitude eesmärk on parandada tulevikus tehtavaid sarnaseid investeeringuid. Kõik need parandusmeetmed peaksid meie kodanikele kindlust andma.

Vigu oleks võimalik vähendada, kui parandada rahastamiskavade ülesehitust. Eelkõige kehtib see põllumajandussektori kohta, nagu on märgitud ka mitmes kontrollikoja eriaruandes. Inimesed ei saa usaldada süsteemi, millest nad aru ei saa. See toob mind kolmanda aspekti juurde, milleks on usaldusväärne finantsjuhtimine.

Meie kodanikel on vaja näha, kuidas EL tagab kulutõhususe. Sest isegi kui kogu raha üle on nõuetekohaselt arvet peetud ning kõiki eeskirju järgitud, ei tagata sellega, et kõik ELi rahastatud projektid on kulutõhusad. Kodanikel on vaja teada, et nad saavad oma raha eest rohkem.

Kui inimesed ei saa aru, kas süsteem nende jaoks toimib, ei saa me oodata, et nad seda usaldaksid.

Usalduse saavutamiseks on vaja ka läbipaistvust ja kindlust. Komisjon peab parlamendile ja avalikkusele õigete teemade kohta aru andma ning seda, mille üle aru antakse, tuleb asjakohaselt kontrollida ning sõltumatult auditeerida.

Rahastamismehhanismide järjest laialdasem kasutamine (nende rahastamine ei toimu otse ELi eelarvest ning kontrollikoda neid ei auditeeri) ohustab aga nii läbipaistvust, aruandekohustuse täitmist kui ELi poliitikasuundade ja tegevuste koordineerimist. Rahastamisvahendeid käsitlevas kontrollikoja eriaruandes, mille järelused te täna heaks kiidate, leiti, et need vahendid ei ole alati töötanud nii mõjusalt nagu vaja. See avaldab selgelt mõju Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondile. Selle teema juurde tuleme me peagi tagasi: kontrollikoda avaldab enne kuu lõppu arvamuse Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kestuse pikendamise ja selle tehnilise täiustamise kohta. Järgmisel aastal avaldame eriaruanded väikeettevõtete garantiidest ning Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi raames hallatavast avaliku ja erasektori partnerlusest.

Kontrollikoja auditid ei anna mitte ainult sõltumatut kindlust, nende käigus esitatakse ka soovitusi selle kohta, kuidas parandada ELi finantsjuhtimist. Komisjon aktsepteerib ja järgib väga suurt osa kontrollikoja soovitustest.

Vaatamata sellele, et liikmesriigid on kontrollikoja soovitustest üsna hästi teadlikud, on soovitude põhjal ametlikult võetavate meetmete tase aga liikmesriigiti küllaltki varieeruv. Seetõttu on liikmesriikide poliitikas ja tavades tehtud vaid piiratud määral muudatusi.

Kontrollikoda soovib teha tihedamat koostööd olukorra parandamiseks. ELi finantsjuhtimist tuleb parandada. Kui soovime luua ELi finantssüsteemi, mis oleks kohane oma kodanike usalduse

taastamiseks, peab EL ellu viima õiged reformid ja seda võimalikult kiiresti. See peab toimuma mitte ainult siin, Brüsselis, vaid kogu liidus.

Suur tänu tähelepanu eest. Vastan hea meelega teie küsimustele.